

کودکان استثنایی،

کلیدواژه ها: کودک استثنایی C.P. بازیهای رایانه ای.

زمانی که دانشجوی مرکز تربیت معلم شهید دستغیب در رشته «آموزش ابتدایی» بودم، فرصتی پیش آمد تا از یک مرکز شبانه روزی نگهداری کودکان استثنایی بازدید داشته باشم. اولین بار بود که در جمع هم‌شاگردیها از نزدیک از چنین مرکزی دیدار می‌کردم. وارد کلاس شدیم. مربی کلاس، پس از توضیحاتی از یکی از بچه‌ها خواست که پیراهن خود را در آورد و دوباره بپوشد. هم‌زمان نیز توضیح می‌داد که این کودک پشتکار زیادی از خود نشان داده تا توانسته است این کار به ظاهر ساده را انجام دهد و به این مرحله از مهارت برسد. کودک با چهره‌ای گشاده و شادی زائدالوصفی این کار را مقابل ما تکرار می‌کرد؛ تو گویی که قطب جنوب را کشف کرده است.

معنی سخن این مربی محترم را آن روز نگرفتم و به درک

عمیقی از آن دست نیافتم. سالها گذشت. امروز که دو فرزند «C.P.» دارم، به واقع به دریافت عمیقی از آن سخن رسیده‌ام. آموزش و تربیت کودک استثنایی، علاوه بر صبر و حوصله فراوان مربی و پدر و مادر، نیازمند تلاش وافر خود کودک نیز هست تا نتیجه‌ای مثل «خودکفایی در پوشیدن پیراهن» را در پی داشته باشد. «بازی» فرصت دل‌پذیری را برای کودک استثنایی فراهم می‌کند تا این مسیر سخت، با دشواری کمتری طی شود. تدارک بازی برای این گونه کودکان به امکانات ویژه نیاز دارد که پرداخت مخارج آن در کشوری مانند کشور ما، از عهده خانواده‌های متوسط هم فراتر است. زمین‌های بازی، پارکها و بوستانها هم، برای کودکان استثنایی کاربردی ندارند و اگر خانواده‌ای بتواند امکانات شبیه به آنها را در خانه بازسازی کند، به فضای بیشتر و هم به امکانات مالی گسترده نیاز دارد. در چنین شرایطی، ارتباط

امیر و احسان به طور روزانه و به نوبت از رایانه یا پلی‌استیشن استفاده می‌کنند.

قرارداد نا نوشته‌ای بین آن دو وجود دارد که شدیداً مورد احترام طرفین است. حتی حساب این روزها در مسافرت‌های خانوادگی توسط خود آنان محفوظ است و کسی حق دخالت در آن و جابه جایی روزها را ندارد.

جعبه فیلمهای مورد علاقه بچه در شماره‌های بعدی در این باره توضیحات بیشتری خواهم داد.

رایانه

کاشفان قطب جنوب

● احسان امیری
● عکس: حمیدرضا همتی

پیدا می‌کرد تا به کارهای دیگر رسیدگی کند. دیگر مزایای بازیهای رایانه‌ای را در مقاله‌های قبلی برشمرده‌ام^۲ اما نکته مهم‌تری از قلم افتاده است. کودکان استثنایی، به خصوص کودکان C.P که چند معلولیتی هستند، نسبت به محرکهای محیطی دیرتر از دیگر کودکان واکنش نشان می‌دهند. بازی رایانه‌ای سبب می‌شود که این زمان واکنش به حداقل برسد؛ چرا که در بازی، کودک در شرایطی قرار می‌گیرد که باید سریع تصمیم بگیرد و عمل کند.

(ادامه دارد)

پی‌نوشت

1. Cerebral palsy

۲. به مقاله «رایانه، یاریگر صمیمی و کارآمد کودکان معلول» چاپ شده در رشد مدرسه فردا شماره پیاپی ۱۰، بهمن ماه ۱۳۸۴ مراجعه کنید.

شبهه به آنها را در خانه بازسازی کند ما هم به فضای بیشتر هم به امکانات مالی گسترده نیاز دارد. در چنین شرایطی، ارتباط کودک استثنایی با جامعه بسیار کم می‌شود؛ و کودکی که نتواند با محیط بیرون از خانه تعامل برقرار کند، به مرور «ایزوله» می‌شود. و در نهایت زندگی گیاهی و... خواهد داشت.

بازیهای رایانه‌ای با امکانات کم و با تدارک محیط مجازی این نقیصه را برطرف می‌کنند و، فرصتهای خوبی را پیش روی کودک قرار می‌دهند.

در ابتدا انتخاب بازی رایانه‌ای برای بچه‌هایم، از روی آگاهی و درک و شناخت از ویژگی‌های مثبت این بازی‌ها نبود. جبر زمانه سبب شد که خانواده ما به این سمت کشیده شود تا امکاناتی را برای بچه‌ها به وجود آورد. اولین نتیجه آن، خلاص شدن همسر از درگیری مستقیم با بچه‌ها به صورت ممتد و پیوسته در طول شبانه‌روز بود. وقتی بچه‌ها درگیر بازی بودند، ایشان فرصت بیشتری

وجود عروسک‌هایی که قهرمانان بازی‌های رایانه‌ای یا فیلم‌های مورد علاقه کودکان در اتاق بچه‌ها، فضای دلپذیری را ایجاد می‌کند و سبب ارتباط بیشتر کودک با محیط شود.

محل نگهداری CDهای که باید به مرور جای‌گزین شوند. در شماره‌های بعدی به این مسئله خواهیم پرداخت که چرا چنین مکانی برای نگهداری CDها فراهم شد.

دستگاه پلی‌استیشن امکان بازی گروهی را بهتر از رایانه فراهم می‌کند. امیر و احسان گاهی دونفری، پلی‌استیشن بازی می‌کنند.

اگر بتوانیم برای کودکان استثنایی فضای مناسبی از خانه را به بازی رایانه‌ای اختصاص بدهیم، مطلوب خواهد بود.

خرید CD بازی از فروشگاه‌ها، هرچند وقت یک بار رضایت و خوشحالی آن‌ها را در پی دارد. تجربه خرید براساس نیازی که خود کودک احساس می‌کند فرصتی گرانبها برای حضور کودک C.P در عرصه زندگی است.

